

## Теми за подготовка

### за регионално състезание „Евроскола“ гр. Хасково, 11 януари 2020 г.

**Забележка:** *Посочените материали са примерни.  
Участниците могат да използват и допълнителни източници.*

#### 1. Създаването на Европейските общности

Европейските общности са първообликът на днешния Европейски съюз, създадени, за да укрепят Европа след разрушителните войни от XX век, да гарантират продължителен мир на континента и да защитават основните човешки права и ценности.

**Въпроси:** Как се заражда идеята за една обединена Европа? Кои са първите Европейски общности и защо това са областите, върху които първоначално се фокусира интеграцията? Как се преминава от Европейски общности към Европейски съюз?

**Вашето мнение:** Успял ли е ЕС да постигне заложените си цели? Какви трябва да бъдат новите цели пред ЕС? Смятате ли, че е добре да се върви към още по-силна интеграция на държавите членки?

Литература:

[Европа в 12 урока](#) (уроци 1 и 2);

[ЕС и Европейският парламент – тематична страница с видеоматериали.](#)

#### 2. Избори за Европейски парламент, членове на ЕП, парламентарни групи, европейски политически семейства

Д. Д. от партия „КЛУБ – Консервативни либерали за управление на България“ (всяка прилика с действителни лица е случайна) се кандидатира за член на Европейския парламент. Новосформираната ѝ партия има огромна подкрепа и тя най-вероятно ще спечели депутатско място.

**Въпроси:** Как ще стане това (как протичат изборите за ЕП) и какво ще се случи с Д. Д., когато заеме длъжността си на член на ЕП (парламентарна група, партия, роля, функции)? Кога бяха последните европейски избори за Европейски парламент и кога са следващите? Какво представляват „политическите семейства в Европейския парламент“?

**Вашето мнение:** Трябва ли европейските политици да се избират пряко? Бихте ли гласували на следващите избори за Европейски парламент и защо? Какво според вас би накарало повече млади хора да гласуват на изборите за Европейски парламент?

Литература:

[Европейският парламент – гласът на гражданите в ЕС;](#)

[ЕС и аз;](#)

[Членове на ЕП – за депутатите;](#)

[За парламента – организация;](#)

[Избори;](#)

[Различните функции, които изпълняват депутатите;](#)  
[Европейските избори през 2019 г.: най-висока избирателна активност от 20 години;](#)  
[Европейски избори 23-26 май 2019 г.](#)

### 3. Бежанската криза

Няма начин в последните няколко години да сте пропуснали шума около бежанската криза, сполетяла нашия континент.

**Въпроси:** На какво дължим тази криза, защо пристигат толкова много имигранти и лица, търсещи убежище, в Европейския съюз? Какви решения се обсъждат в Европейския парламент, в Съюза като цяло и в отделните държави? Кои държави в Европа са най-засегнати от бежанската криза?

**Вашето мнение:** Как трябва да бъде решена кризата според вас? Кои са основните проблеми, по които страните не могат да постигнат съгласие? Одобрявате ли идеята Европа да въведе система за законна миграция? Защо според вас хиляди хора поемат по рискования път през средиземно море, за да достигнат Европа? Какъв подход трябва да възприеме Европа спрямо страните, от които идват повечето мигранти?

Литература:

[Миграцията – общо предизвикателство – тематична страница на ЕП;](#)  
[Миграция и убежище в ЕС: данни и факти;](#)  
[Подобряване на общата система на ЕС за предоставяне на убежище;](#)  
[Европейска програма за миграцията – страница на Европейската комисия;](#)  
[Намиране на решения на миграционния натиск – Съвет на ЕС.](#)

### 4. Награди, връчвани от Европейския парламент – ЛУКС, „Карл Велики“, Награда за европейски гражданин

Вече няколко пъти български филми са попадали в селекцията на наградата за кино на Европейския парламент. От учредяването ѝ насам „Източни пиеси“ (през 2009 г.), „Урок“ (2015 г.) и „Уестърн“ (2017 г., копродукция, заснета в България) дори са били сред трите филма финалисти за наградата ЛУКС. От друга страна, почти ЕП всяка година ЕП отличава поне по един заслужил европейски гражданин, номиниран от български евродепутат(и). Младежи от целия континент пък влизат в състезание за наградата „Карл Велики“.

**Въпроси:** Какви награди връчва Европейският парламент и защо? Каква цел се крие за всяка една от тях и какво насърчава?

**Вашето мнение:** Трябва ли ЕП да се занимава ЕП с връчване на награди? И защо е избрал точно киното за една от тях? Вие кого бихте номинирали за наградата за европейски гражданин? Можете ли да дадете примери за филм или друга форма на изкуството, която ви е накарала да промените мнението си по даден въпрос? Според вас биха ли могли изкуството и личният пример да провокират положителна промяна в обществените нагласи?

Литература:

[Наградите на Европейския парламент;](#)  
[Европейската младежка награда „Карл Велики“;](#)  
[Награда ЛУКС на Европейския парламент;](#)  
[Наградата ЛУКС за 2019 г.;](#)  
[Лауреатът на Гражданската награда на Европейския парламент за 2018 г. за България;](#)  
[Иван Николов и Мариана Пенчева получиха почетния медал на Гражданската награда на Европейския парламент за 2016 г.](#)

## 5. Промени в климата и околната среда. Кръгова икономика

Замърсяването на околната среда и последиците за климата са една от най-дискутираните теми и Европейският съюз остава силно загрижен относно възможностите за превенция и контрол над тези климатични изменения. Новият модел на кръгова икономика има за цел да се справи по един по-ефективен начин с проблемите за замърсяването на околната среда.

**Въпроси:** Кои са основните източници на замърсяване на околната среда? По какъв начин се отразяват на гражданите на европейските държави? Какви мерки за тяхната превенция взема ЕС? Какво представлява кръговата икономика?

**Вашето мнение:** Как бихте оценили решенията, взети с Парижкото споразумение? Какво мислите за климатичните промени и за справянето с проблема? Какво правите вие в ежедневието си за опазването на околната среда? Подкрепяте ли идеята за забрана на пластмасови изделия за еднократна употреба?

Литература:

[Климатичните изменения – тематична страница на Европейския парламент;](#)

[Борба на ЕС с изменението на климата – страница на Съвета на ЕС;](#)

[Как функционира правото на ЕС за околната среда – страница на Европейската комисия;](#)

[Последици от изменението на климата – страница на Европейската комисия;](#)

[Кръговата икономика и намаляване на отпадъците;](#)

[Парламентът налага забрана на пластмаси за еднократна употреба;](#)

[ЕС и Споразумението от Париж: към климатична неутралност;](#)

[Бюджетът на ЕС за 2020 г.: повече средства за климата.](#)

## 6. Гласът на гражданите в ЕС: петиции, гражданска инициатива, гражданство на ЕС

Европейският парламент е единствената пряко избрана институция на Европейския съюз. Тя не само представлява гражданите, но им дава и право да упражняват известен контрол над случващото се в политическия живот. Гражданството на Европейския съюз, от друга страна, се придобива автоматично с гражданството на националната държава.

**Въпроси:** Защо наричаме ЕП „гласа на гражданите в ЕС“? Какви възможности за пряк граждански контрол предоставя ЕП? Какви са основните икономически права, с които се ползваме като граждани на Съюза? А какви са политическите ни права?

**Вашето мнение:** Важно ли е гражданите да влияят на работата на европейските депутати? Можете ли да дадете примери за текущи и минали успешни граждански инициативи? Какви предложения бихте имали вие за подобна такава инициатива и как бихте подхождали, за да съберете съмишленици от други европейски държави?

Литература:

[Избори за Европейски парламент;](#)

[Петиции;](#)

[Европейски омбудсман;](#)

[Европейската гражданска инициатива;](#)

[Отворени граждански инициативи и успешни граждански инициативи;](#)

[Как ЕП работи за по-добър живот на европейците?;](#)

[Европа в 12 урока;](#)

[ЕС: Същност и дейности.](#)

## 7. Бюджет на ЕС

Всеки октомври бюджетът на ЕС е една от най-обсъжданите теми в кулоарите и залите на Европейския парламент.

**Въпроси:** Кой и какво точно обсъжда? Каква част от цялостната бюджетна процедура се пада на ЕП? Винаги ли е било така? Придобил ли е ЕП и други правомощия с течение на годините?

**Вашето мнение:** Защо темата за бюджета на ЕС е толкова важна? За какво според вас трябва да се заделят повече средства в следващия бюджет на ЕС?

Литература:

[ЕП – Правомощия и процедури;](#)

[ЕП – Бюджетни правомощия;](#)

[ЕП в миналото;](#)

[Бюджетът на ЕС за 2020 г.;](#)

[Дългосрочният бюджет на ЕС след 2020 г.;](#)

[Бюджетът на ЕС за 2020 г.: Политиката за климата ще бъде приоритет;](#)

[Бюджетът на ЕС: данни за разходите и вноските по страни членки.](#)

## 8. Оттеглянето на Обединеното кралство от ЕС

Референдумът за оттегляне на Обединеното кралство от Европейския съюз и неговият резултат станаха прецедент в историята на Съюза. Макар още неосъществено, оттеглянето беше потвърдено от британския парламент и изпълнителните органи на острова стартираха чл. 50 – процедурата за излизане от ЕС на страна членка.

**Въпроси:** Какво представлява процедурата по напускане на Съюза от страна членка? На какъв етап от нея е Обединеното кралство? Кои са основните проблеми при постигането на споразумение за оттегляне? Съществува ли риск други страни членки да вземат сходни решения?

**Вашето мнение:** Трябва ли страните членки да имат право да напускат Съюза? Какви според вас са причините, поради които гражданите на Обединеното кралство взеха такова решение? Защо Ирландия се превърна в най-голямата „спънка“ за приемането на споразумението за излизането? Кои области биха били най-засегнати при евентуално напускане без сделка?

Литература:

[Оттеглянето на Великобритания от ЕС – тематична страница на ЕП;](#)

[Член 50 от Договора за Европейския съюз;](#)

[ЕС и Обединеното кралство след референдума от 23 юни 2016 г. – Съвет на ЕС;](#)

[Брекзит и отражението му върху Ирландия;](#)

[Брекзит: подготовката на ЕС за оттегляне на Обединеното кралство без сделка.](#)

## 9. Съюз на ценности, права на човека и наградата „Сахаров“

ЕС е създаден, за да гарантира мира и безопасността, да насърчава сътрудничеството между членуващите държави и да защитава общеевропейските ценности. Отстояването на демократичните ценности и основните свободи прави Европа едно по-безопасно и проспериращо място. Правата на човека са сред главните приоритети на Европейския парламент. Парламентът е важен участник в борбата за демокрация, свобода на словото, честни избори и права на потиснатите.

**Въпроси:** Кои са ценностите, върху които се основава ЕС? С какви механизми разполага ЕС в случай че някоя от държавите членки нарушава тези ценности? Как осъществява ЕП защитата на правата на човека и подкрепата на демокрацията? Каква роля играе връчването на

наградата „Сахаров“ и какви личности са нейни лауреати?

**Вашето мнение:** Какви са причините, които накараха Европейския парламент да даде наградата „Сахаров“ на украинския режисьор Олег Сенцов? Коя личност (българска, европейска или световна) бихте номинирали вие за носител на наградата и защо?

Литература:

[Права на човека и демокрация: страница на ЕП;](#)

[Върховенство на закона: как работи член 7 на Договора за ЕС;](#)

[Страница на наградата „Сахаров“;](#)

[Наградата „Сахаров за 2019 г.;](#)

[30 години награда „Сахаров“: какво представлява борбата за права на човека;](#)

[Церемония за наградата „Сахаров“ за 2018 г.: „Олег е борец по природа“.](#)

## 10. Антидискриминационни практики в ЕС. Политики за равноправие

Дискриминацията и нейните измерения в различни аспекти на социалната и битова сфери са често обсъждани в различните институции на ЕС. Съюзът се стреми да осигури равни възможности за всички негови граждани, независимо от тяхната пола принадлежност, социален статус, националност, физическо и психическо състояние.

**Въпроси:** Кои са основните области на дискриминация? Какви акции и инициативи провеждат ЕП и останалите институции за справяне с дискриминацията?

**Вашето мнение:** Важно ли е според Вас равенството и осигуряването на равни възможности? Защо? Можете ли да дадете примери за това как технологията би могла да направи обществото ни по-равноправно?

Литература:

[Ден на жената през 2018 г. – тематична страница на ЕП;](#)

[ЕС подобрява достъпа на хора с увреждания до продукти и услуги;](#)

[Равенство между мъжете и жените – Технически фиш на ЕП;](#)

[Равенство: Правила на ЕС за справяне с дискриминацията, въведени във всички 28 страни от Съюза;](#)

[Заетост, социални въпроси и приобщаване на хората с увреждания в ЕС – ЕК.](#)

## 11. Еразъм+ – най успешната програма на ЕС

Няма начин да не сте чували това име – „Еразъм+“. Много от Вас вероятно дори нямат търпение да се възползват от възможностите, които предлага тази програма. Преди това обаче искаме да ни разкажете повече за нея.

**Въпроси:** Какви са целите на програма „Еразъм+“ и какви възможности дава? Кой може да участва? Как се финансира и управлява? Какви са ползите от нея?

**Вашето мнение:** Има ли нужда от програма „Еразъм+“ в бъдеще? Какви програми/дейности бихте предложили да бъдат организирани? От каква подкрепа имат нужда младите хора в Европа?

Литература:

[„Еразъм+“: Възможности без граници – тематична страница на ЕП;](#)

[Какво е „Еразъм+“ – тематична страница на ЕК;](#)

[30 години програма „Еразъм“: „Целта е да сближим хората“;](#)

[Образование, професионално обучение, младеж, спорт – видео;](#)

[Програмата „Еразъм“: какво означава тя за Европа? – инфографика.](#)

## 12. Борба с тероризма и киберсигурност

Почти всяка от страните в ЕС е била засегната по някакъв начин от терористични актове, а всяка от тях е част от борбата срещу тероризма. От друга страна, новите хибридни заплахи също налагат подсилването на защитата на ЕС, но в областта на киберпространството.

**Въпроси:** Кои са най-големите предизвикателства пред Европа при борбата с тероризма и заплахите в киберпространството? По какъв начин Европейският парламент съдейства в тази борба?

**Вашето мнение:** Възможно ли е Европа да запази основните си свободи и ценности, докато над нея тегне терористичната заплаха?

Литература:

[Тероризмът – тематична страница на ЕП;](#)

[Борба на ЕС с тероризма – страница на Съвета на ЕС;](#)

[Резервационните данни на авиопътниците – инструмент в борбата с тероризма и престъпността;](#)

[Тероризъм: депутатите предлагат нови мерки срещу заплахата;](#)

[Общи действия за засилване на сигурността в отговор на тероризма – видео;](#)

[Реформа в областта на киберсигурността в Европа – Съвет на ЕС;](#)

[Интервю с автора на доклад на Европейския парламент относно киберотбраната;](#)

## 13. Надзорни и контролни функции на Европейския парламент. Изборът на председател на Европейската комисия

Европейският парламент като единствена пряко избрана от гражданите институция на Европейския съюз притежава редица правомощия за „опазване“ на демократичното начало на ЕС.

**Въпроси:** Как ЕП упражнява надзор над работата на други институции, как следи за правилното използване на европейския бюджет и как гарантира точното прилагане на правото на ЕС? Има ли ЕП по-специална роля при формирането на Европейската комисия и избора на нейния председател?

**Вашето мнение:** Как гражданите могат да „контролират“ европейските институции?

Литература:

[Надзорни правомощия на Европейския парламент;](#)

[Инфографика за избора на Комисията;](#)

[Европейска комисия – преглед, какво прави, състав;](#)

[Изборът на председател на Европейската комисия;](#)

[Кандидатите за комисари: публични изслушвания в Европейския парламент.](#)

## 14. Политика на разширяване на Европейския съюз

Процесът на разширяване представлява присъединяване на държави към Европейския съюз. От своето създаване ЕС се е разраснал от 6 до 28 държави членки. Право да се присъедини има всяка европейска държава, която уважава демократичните ценности на Съюза и се ангажира да ги насърчава.

**Въпроси:** Как протича процесът на разширяване? На какви критерии трябва да отговарят държавите, които желаят да станат част от ЕС?

**Вашето мнение:** Какви са ползите от членство в Съюза? Какви са негативите и тяхното отражение?

Литература:

[Европа в 12 урока;](#)

[Разширяването и съседството на Съюза – информационни фишове за Европейския съюз;](#)

[Политиките на ЕС – Разширяване;](#)

[ЕС: Същност и дейности](#)

[Тематична страница на ЕП: Разширяване;](#)

[Присъединяване на Албания и Северна Македония към ЕС.](#)

## 15. Европейска външна политика, сигурност и отбрана

Общата външна политика и политика на сигурност (ОВППС) е външната политика на Европейския съюз. Това е сфера, в която напредъкът е бавен, а взимането на решения изисква единодушието на държавите членки. Въпреки това темата е често обсъждана и придобива актуалност периодично.

**Въпроси:** Какви са основните задачи на европейската външна политика и политика на сигурност? Необходимо ли е задълбочаване на европейското сътрудничество в тези области? и защо? Каква е позицията на Европейския парламент?

**Вашето мнение:** Необходима ли е единна политика на ЕС в областите на външните отношения, сигурността и отбраната? А възможна ли е тя? Трябва ли е ЕС да има своя армия?

Литература:

[Сътрудничество на ЕС в областта на сигурността и отбраната – Съвет на ЕС;](#)

[Шенген и граничната политика на ЕС – тематична страница на ЕП;](#)

[Отбрана: Парламентът призовава за обединяване на военния капацитет в ЕС;](#)

[Действия на ЕП за насърчаване сътрудничеството в ЕС в областта на отбраната;](#)

[Дошло ли е време за армия на ЕС? – видео;](#)

[Върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност;](#)

[Външна политика: цели, инструменти и постижения – информационен фиш на ЕП;](#)

[Обща политика за сигурност и отбрана – информационен фиш на ЕП.](#)